

TÜRKİYE
MİLLİ
KOOPERATİFLER
BİRLİĞİ
ANASÖZLEŞMESİ

Kuruluş Tarihi: 30 Aralık 1991

Anasözleşmede yapılan değişiklikler;

26 Haziran 1994,
25 Haziran 1995,
28 Haziran 1998,
30 Haziran 2002,
29 Haziran 2003,
26 Haziran 2005,
25 Haziran 2011,
20 Temmuz 2015,
07 Ağustos 2018.

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ ANASÖZLEŞMESİ

BÖLÜM :I

KURULUŞ, BİRLİĞİN ADI VE MERKEZİ

MADDE 1:

Bu anasözleşmede adları ve merkezlerin adresleri yazılı Kooperatifler Merkez Birlikleri ve Kooperatif Birlikleri biraraya gelerek 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu uyarınca, süresiz olarak “SINIRLI SORUMLU TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ” ni kurmuşlardır. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği’nin kısa adı “TÜRKİYE KOOP”tur. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği’nin çalışma alanı Türkiye, merkezi Ankara’dır. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği gerek görüldüğünde yurtiçinde ve yurt dışında şubeler açabilir. Şubeler, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği’nin sicil kaydına atıf yapılarak bulundukları yerin ticaret siciline tescil olunur.

BÖLÜM :II

AMAÇ VE ÇALIŞMA ALANLARI

MADDE 2:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği’nin amacı, ortağı olan Kooperatifler Merkez Birliklerinin ve Kooperatif Birliklerinin (Bu Anasözleşmede kısaca “Ortaklar” diye anılacaktır.) ortak yararlarını korumak, aralarında eş güdüm sağlamak, amaçlarını gerçekleştirmeleri için çalışmalar yapmak, çalışmalarını denetlemek, verimliliklerini artırmak, dış ülkelerle ilişkilerini düzenlemek, Türk Kooperatifçiliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktır. Bu amaçları gerçekleştirmek üzere Türkiye Milli Kooperatifler Birliği aşağıdaki konularda çalışma yapar:

1. Türk Kooperatifçilik hareketinin ülke çapında yaygınlaşmasına ve gelişmesine, sorunların çözümüne katkıda bulunacak politikaları, yaklaşım biçimlerini ve ilkeleri belirleme yönünde öneriler oluşturmak, bunların uygulanmasını sağlamak,
2. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği’ne ortak olan çeşitli türdeki kooperatiflerin karşılaştıkları özel sorunları, ilgili birliklerin temsilcilerinden oluşacak uzmanlık kurallarının yardımı ile çözmeye çalışmak,
3. Türk Kooperatifçilik uygulamalarından sağlanan birikim ve deneyimlerden yararlanılması amacıyla bir bilgi bankası oluşturmak,
4. Ortakların yöneticilerini ve çalışanlarını eğitmek, bu amaçla eğitim programları düzenlemek, yurt içinden ve yurt dışından burslar sağlamak; kooperatifçilik bilincinin ve kooperatifçiliğin gelişmesine yönelik çalışmalar ve araştırmalar yapmak, bu amaçla Kooperatifçilik Araştırma ve Eğitim Akademisi kurmak; bu yönde çalışan kuruluşlarla işbirliği yapmak,
5. Bir hukuk bürosu kurarak ortakların hukuki sorunlarının çözümüne yardımcı olmak,
6. Özdenetimin etkinliğini ve verimliliğini sağlamak amacıyla, ortaklarının işlemlerini ve hesaplarını denetlemek, ortakların kendi bünyelerindeki denetim işlevlerini en iyi şekilde yerine getirmelerine yardımcı olmak, bu amaçla hizmet içi eğitim programları düzenlemek, bu alanda yeni kurumlaşmaları özendirmek,
7. Ortakların finansman gereksinimlerinin karşılanması için yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan kredi sağlamalarında yardımcı olmak,
8. Ortaklarına bankacılık hizmetlerini sunmak amacıyla banka kurmak kurulduğunda ortak olmak, bu amaçla herhangi bir bankayı devir almak veya ortak olmak,
9. Ortaklarının çalışmaları sırasında gereksinim duyduğu ürünleri üretmek için sınai yatırımlara girmek, aynı amaçla kamu ve özel kuruluşlarla ortaklık kurmak; ortaklarının gereksinim duyduğu araç ve gereçlerin iç ve dış alım-satımı için çalışmalarda bulunmak, yurt içi ve yurt dışı firmaların temsilciliğini üstlenmek, bu amaçlarla şirket kurmak, kurulmuş şirketlere ortak olmak ya da devir almak, bu konularda gerekli her türlü işlemleri yapmak,

10. Ortaklarının gereksinmelerini karşılamak üzere konut, sosyal tesis ve öteki yatırımlar için taşınmaz mallar almak, satmak, ipotek işlemlerini yapmak, irtifak, intifa, şufa, vefa ve iştirak hakları tesis etmek haklarını değerlendirmek için menkul mallar almak ve satmak, vakıf kurmak, bu konularda gerekli her türlü işlemleri yapmak,
11. Gerekğinde ortaklarının sigorta hizmetlerini yerine getirmek, bu amaçla sigorta şirketi kurmak, kurulmuşlara ortak olmak, sigorta acenteliği yapmak,
12. Ortaklarının amaçlarının ve çalışmalarının gerektirdiği fonları oluşturmak ve işletmek,
13. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin genel amaçları doğrultusunda uluslararası düzeyde ilişkiler kurmak, bu amaçla Uluslararası Kooperatifler Birliği'ne ve kredi ile ilgili Uluslararası kuruluşlara üye olmak,
14. Kooperatif, kooperatif Birlikleri, Merkez Birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin ilan ve duyurularını yayınlayabilecekleri bir elektronik gazete ve benzeri bir yayın organını kurmak ve işletmek,
15. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği amaçları doğrultusunda gerekli her türlü diğer işleri ve çalışmaları yapmak.

BÖLÜM :III

ORTAKLIK

MADDE 3:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin ortak sayısı sınırsızdır. Ancak, kuruluştaki en az yedi Kooperatifler Merkez Birliği ya da Kooperatif Birliği'nin bir araya gelmesi zorunudur.

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne üye olabilmek için;

1163 sayılı Kooperatifler kanunu veya Kooperatiflere ilişkin özel kuruluş kanunları uyarınca, Kooperatif Merkez Birliği ya da Kooperatif Birliği olarak kurulmuş olmak,

Genel kurulunda Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne ortak olma kararı almış olmak,

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin Anasözleşmesini ve uygulamasını tüm hak ve ödevleriyle birlikte kabul ettiğini bildiren ortaklık taahhütnamesini imzalamak, gereklidir.

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne ortak olan Kooperatif Birlikleri, aynı çalışma konularında faaliyet gösteren Kooperatifler Merkez Birliği kurulması ve bu Birliğin de Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne ortak olması halinde; söz konusu Merkez Birliği'ne ortak olmayı ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nden ayrılmayı kabul ve taahhüt ederler.

ORTAKLIĞA GİRME

MADDE 4:

Kurucu ortaklar dışında ortaklığa girme, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Yönetim Kurulunun kararı ile olur. Ortakların başvuruları en geç üç ay içerisinde sonuçlandırılır. Ortaklığa kabul edilmeyenlere gerekçeli Yönetim Kurulu kararı karar tarihinden itibaren bir ay içinde yazılı olarak bildirilir.

Ortaklık başvuruları kabul edilmeyenler, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Kuruluna itiraz edebilirler. Genel Kurulun bu konuda vereceği karar kesindir.

ORTAKLIKTAN ÇIKMA

MADDE 5:

Ortaklar, genel kurullarından alacakları karara dayanarak, en az altı ay önce haber vermek koşulu ile hesap yılı sonu itibarıyla ortaklıktan çıkabilirler. Ortaklıktan çıkma hakkının kullanılabilmesi için en az bir yıldır ortak olmak gerekir. Hesap tasfiyesi, ortaklıktan çıkış tarihini izleyen iki yıl içinde sonuçlandırılır.

ORTAKLIKTAN ÇIKARILMA

MADDE 6:

Bu anasözleşmenin 3 ncü maddesinde yer alan ortaklık şartlarını kaybedenler ile parasal yükümlülüklerini ilk istemden 10 gün, ikinci istemden bir ay içinde yerine getirmeyenler yönetim kurulunun kararı ile ortaklıktan çıkarılır. Çıkarılma kararının onaylı bir örneği

Çıkarılan ortağa tebliğ edilmek üzere on gün içerisinde notere tevdiğ edilir. Çıkarılan ortak bu kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren üç ay içerisinde itiraz davası açabileceği gibi, aynı süre içinde ilk genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna başvurarak da itiraz edebilir. Genel kurula itiraz edildiği taktirde yönetim kurulunun çıkarma kararı aleyhine iptal davası aılamaz. Genel kurulca verilecek karara karşı iptal davası açma hakkı saklıdır. İtirazın genel kurulda görüşülmesi sırasında çıkarılan ortağın savunma hakkını kullanması engellenemez. Üç yıllık süre içerisinde genel kurula veya mahkemeye başvurmak sureti ile itiraz edilemeyen çıkarılma kararı kesinleşir.

ÇIKAN VEYA ÇIKARILAN ORTAKLARLA HESAPLAşMA

MADDE 7:

ıkan yada çıkarılan ortaklarla hesaplaşma, ayrıldıkları yılın bilanço ve netice hesaplarının Genel Kurul'ca kabulünden üç ay sonra yapılır. ıkan ya da çıkarılan ortakların, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin tesis bedellerine iştirakleri ile denmiş sermayesi dışında, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin varlığını tehlikeye düşürecek nitelikte ise, iki yılı aşmamak üzere geciktirilebilir. ıkan ya da çıkarılan ortakların alacak hakları, bunları isteyebilecekleri günden başlayarak beş yıl geçince zaman aşımına uğrar.

ORTAKLIğA TEKRAR GİRME

MADDE 8:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nden çıkan ya da çıkarılan ortaklar, çıkma ya da çıkarılma nedenlerinin ortadan kalkması halinde Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne ortaklık için yeniden başvurabilirler ve Yönetim Kurulu kararıyla ortaklığa alınabilirler.

BÖLÜM :IV

SERMAYE

MADDE 9:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin sermayesi, ortaklarının yüklendiği paylar tutarından ibaret olup değişebilir miktardadır. Kuruluşta, sermayenin 1/4'ünün ödenmesi gereklidir. Sermayenin en az haddi 35.000.000.-TL.dir. Aynı sermaye konabilir.

PAYLAR

MADDE 10:

Bir ortaklık payının değeri 100 Türk Lirasıdır. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne giren Merkez Birliği veya Birliğin en az 50 ortaklık payı alması şarttır. Ortakların yüklendikleri nakdi payların en az 1/4' peşin ödenir. Bakiye pay borcunun ödenme şekli ile müddetini Yönetim Kurulu tayin eder. Ancak, bu müddet taahhüt tarihinden itibaren 2 (iki) yılı geçemez.

HİZMET KARşILIğI ÜCRETLER

MADDE 11:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Anasözleşmesi'nde yazılı amaçlarının gerçekleştirilmesi, ortaklarına vermeyi programına aldığı ve btcesine koyduğu iş ve hizmetlerin yapılması için bir ücret alınır. Bu ücretin miktar ve ödeme esasları o yıl verilecek hizmet ve işlerin finansmanı dikkate alınarak yönetim kurulunca belirlenir ve genel kurulun onayına sunulur. Ortaklıktan ayrılan ya da ıkarılanlardan kendilerine isabet eden masraf ya da zararlar alacaklarına mahsup edilir. Bu yoldan tahsili mümkün olmazsa yasal yollardan gerektiğinde mahkeme ve icra marifetiyle tahsil edilir.

EK ÖDEME YÜKLEMİ

MADDE 12:

Bilanço açıklarını kapatmak üzere, Genel Kurul kararıyla ortaklardan ek demeler istenebilir. Ek deme miktarı, bilanço açığını ve her ortak için sermaye payının on katını aşamaz. Hizmet karşılığı ücret ve diğer dentilerdeki artışlar ek ödeme yükleme değildir.

ORTAKLARIN SORUMLULUĞU

MADDE 13:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin borçları için ortakların sorumluluğu, ortaklık payları ve ek ödeme yükümlülükleri ile sınırlıdır.

BÖLÜM :V

ORGANLAR

MADDE 14:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin organları şunlardır:

Genel Kurul

Yönetim Kurulu

Denetçiler

GENEL KURUL

MADDE 15:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin en yetkili organı, ortakların temsilcilerinden oluşan Genel Kurul'dur. Genel Kurul'a en az üç ay önce ortak olmaları koşulu ile ortaklar temsilci gönderirler. Temsilciler, ortakların kendi Genel Kurullarınca seçilir. Genel Kurul toplantısına özürleri nedeni ile katılamayan temsilcilerin yerine Yönetim Kurullarından aldıkları karar çerçevesinde yedek temsilciler katılır. Bu anasözleşmenin 21.maddesinin 3.fıkrasına göre temsilcilik sıfatını yitirdikleri için yönetim kurulu üyelikleri sona erenler, bu tarihten sonra yapılacak ilk genel kurul toplantısına katılabilirler.

TEMSİLCİ SAYISI

MADDE 16:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Kuruluna, her ortak, kendisini oluşturan kooperatiflerin bireysel ortak sayısına göre;

49'dan – 20.000 (dahil) kişiye kadar 2 temsilci,

20.001'den – 30.000 (dahil) kişiye kadar 3 temsilci,

30.001'den - 40.000 (dahil) kişiye kadar 4 temsilci,

40.000'den fazla ise 5 temsilci gönderir.

Ortaklar, kendi Genel Kurullarında Türkiye Milli Kooperatifler Birliği

Genel Kurulu için asil temsilci kadar yedek seçerler. Temsilciler ve

yedekleri 4 yıl için ve Genel Kurula katılan temsilciler arasından seçilir.

Bu temsilcinin adları ve adresleri Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne bildirilir.

Genel Kurul'da her temsilcinin bir oy hakkı vardır

GENEL KURUL'UN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 17:

Genel Kurul'un görev ve yetkileri şunlardır:

Yönetim Kurulu'nun çalışmalarına yön verecek politika ve ilkeleri belirlemek,

Yönetim Kurulu'nca hazırlanacak çalışma programı önerilerini incelemek ve onaylamak,

Yönetim Kurulu'nca hazırlanacak yıllık çalışma raporlarını, bilançoları, gelir-gider farkı hesaplarını incelemek ve onaylamak,

Yönetim Kurulu Üyelerinin, Denetçilerinin, Uluslararası Üst Birlik Temsilcilerinin sayılarını belirlemek, bunları ve yedeklerini seçmek,

Yıllık bütçeyi görüşüp karara bağlamak, Yönetim Kurulu Üyelerine ve Denetçilere verilecek ücret ya da huzur haklarını belirlemek,

Ortaklığa giriş istemleri kabul edilmeyenler ile ortaklıktan çıkarılan ortakların başvuruları konusunda karar vermek,

Anasözleşmede yapılması öngörülen değişiklikler hakkında karar vermek,

Taşınmaz mal alım ve satımında izlenecek yöntemler ile alınacak taşınmazın niteliğini, yerini, en yüksek fiyatını, satılacak taşınmazın en az fiyatını belirlemek, İmalat ve inşaat işlerinin yaptırılma yöntemini belirlemek, Gerekğinde Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin dağılmasına ve tasfiyesine karar vermek, Kanunlar ve Anasözleşmeden doğan diğer hususlarda karar vermek.

GENEL KURUL TOPLANTILARI

MADDE 18:

Genel Kurul, olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır.

a) Olağan Genel Kurul Toplantısı:

Olağan Genel Kurul toplantısı, her yıl, bilanço yılı bitimini izleyen altı ay içinde Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine yapılır. Yönetim Kurulu bu çağrıyı süresinde yapmazsa, Genel Kurul, Denetçiler tarafından ya da dörtten az olmamak koşuluyla ortakların en az 1/10'unun yazılı isteği üzerine toplantıya çağrılır. Yönetim Kurulu bu isteği 10 gün içinde yerine getirmezse, istem sahiplerinin başvurusu üzerine ya da doğrudan doğruya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Genel Kurulu toplantıya çağrılır. Çağırılmaz ise, istem sahipleri mahalli mahkemece Birinci toplantıya başvurarak Genel Kurul'u toplantıya çağırma izni alabilirler.

b) Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı:

Gerekğinde, Yönetim Kurulu, zorunlu olması durumunda da Denetçiler ve Olağan Genel Kurulu toplantıya çağırma yetkili olanlar, bu maddenin (a) bendinde yazılı kurallar çerçevesinde Genel Kurul'u olağanüstü toplantıya çağırabilirler.

GENEL KURUL'LARA ÇAĞRI

MADDE 19:

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarına çağrı, ortakların Yönetim Kurullarına ve Temsilcilere gönderilecek taahhütlü mektupla yapılır. Bu çağrının Genel Kurul'dan en az otuz gün önce yapılması ve gündemi de içermesi zorunludur. Çağrının yapıldığı gün ve toplantı günü sürenin hesabında dikkate alınmaz. Duyuruların bir örneği toplantıdan en az on beş gün önce Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na ve Valiliğe gönderilir. Toplantı için Bakanlık temsilcisinin görevlendirilmesi istenir.

TOPLANTI VE KARAR YETER SAYISI

MADDE 20:

Genel Kurul, yönetim kurulunun belirleyeceği, ortak birliklerin ve Merkez Birliklerin bulunduğu il ve ilçelerde toplanır. Yönetim Kurulu, her genel kurul toplantısından önce Ortak Birlik Merkez Birliklerin temsilcilerinin isim ve soyadları ile temsil ettikleri Birliği ve imzalanacak yerleri gösterir bir cetveli hazırlamakla yükümlüdür. Bu cetvel toplantıya katılanlarla, genel kurul başkanı, başkanvekilleri ve yazmanlar tarafından isim açılarak imzalanır. Toplantı, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği genel başkanı ve yardımcılarının birisi tarafından açılır. Genel Kurulu yönetmek üzere temsilciler arasından bir başkan, iki başkan vekili ile iki yazman seçilir.

Genel kurulun bütün kararları ile genel kurul toplantısına ait bütün belgeler, başkanlık divanı tarafından imzalanır. Genel kurul toplantısının açılabilmesi için, toplam temsilci sayısının en az yarısından bir fazlasının bir temsilci ile temsil edilseler bile ortakların yarısından bir fazlasının bulunması zorunludur. Birinci toplantıda bu yeter sayı yoksa genel kurul en çok otuz gün sonraya ertelenir. İkinci toplantıda toplam temsilci sayısının en az ¼ ünün katılması yeterlidir, başkaca koşul aranmaz. Kararlar toplantıya katılan temsilcilerin çoğunluğu ile verilir. Anasözleşmenin değiştirilmesi hakkındaki kararlarda, oylamaya katılan temsilcilerin 2/3 oy çokluğu, ek ödeme yükümlülükleri ve Birliğin dağıtılması hakkındaki kararlarda ise toplam temsilci sayısının ¾ ünün oy çokluğu gereklidir. 1163 sayılı kanunun 52 nci maddesi hükmü saklıdır.

YÖNETİM KURULU

MADDE 21 :

Yönetim Kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri çerçevesinde Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin çalışmalarını yürüten ve onu temsil eden yürütme organıdır.

Yönetim Kurulu, ortaklarının temsilcileri arasından, genel kurulca belirlenecek en az bir en çok dört yıllık bir süre için gizli oy ve açık tasnif usulü ile seçilir.

Yönetim Kuruluna Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ne bağlı Merkez Birlikleri ve birlikleri temsilcileri arasından Genel Kurulca belirlenecek sayıda en az 7 üye seçilir. Yönetim Kuruluna asıl üye kadar yedek üye de seçilir. Ancak, aynı Merkez Birliği veya Birliğin birden fazla temsilcisi Yönetim Kurulu Asil üyeliğine seçilemez. Bu kural yedek üyeler için de uygulanır. Boşalan Yönetim Kurulu üyeliğine temsil ettiği merkez birliği veya birliğin yedeği getirilir.

Seçimlerde, genel kurulca aksine bir karar alınmadıkça "Blok Liste" usulü uygulanır. Yönetim kuruluna üye seçilebilmek için, Türk vatandaşı olmak, 1163 sayılı Kanunun 56/3 maddesindeki suçlardan mahkum olmamış bulunmak gerekir. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği temsilciliği sıfatını yitiren yönetim kurulu üyelerinin görevleri sona erer. Yönetim kurulundan kendi isteğiyle ayrılan ya da süresi dolan üyeler yeniden seçilebilirler.

Yönetim kurulu, Genel Kurulu takip eden ilk toplantısında, bir Genel Başkan ve Yönetim Kurulunun belirleyeceği sayıda Genel Başkan Yardımcısı seçilir. Yönetim kurulu yılda en az altı defa olağan, gerektiğinde olağanüstü olarak Genel Başkanın, Genel Başkanın bulunmaması halinde vekilinin çağrısı ile en az yarıdan bir fazla üyenin katılımıyla toplanır. Kararlar katılanların çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde keyfiyet gelecek toplantıya bırakılır, onda da eşitlik olması halinde teklif reddedilmiş sayılır. Genel başkan ve yardımcılara Murahhaslık verilebilir. Özürsüz olarak üç olağan toplantıda bulunmayan üye çekilmiş sayılır. Toplantıların çağrısı gündemli yapılır.

Özelde Birlikler ve Merkez Birliklerinin, genelde de kooperatiflerin sorunlarının daha geniş bir perspektifle tartışılması ve alınacak kararlar ve yapılacak eylemler konusunda Yönetim Kuruluna tavsiyelerde bulunmak üzere ve tüm bağlı örgütlerin yönetim kurulu başkanlarından oluşacak bir Başkanlar Kurulu teşekkül ettirilir. Yılda en az 3 kez yapılacak Başkanlar Kurulu'nun toplantılarına diğer birliklerin temsilcilerinin de gözlemci olarak davet edilmesi sağlanabilir.

Yönetim kurulunca verilen kararlar, noterce onaylanmış karar defterine, tarih ve sıra numarası ile yazılır. Toplantıda hazır bulunan üyeler tarafından imzalanır. Verilen karara karşı olanlarla, çekimser kalan üyeler, karar altına gerekçesini yazarak imzalarlar.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ**MADDE 22:**

Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri;

1. Kanunlara ve Anasözleşmeye göre Yönetim Kurulunun kararına bağlı bulunan konular hakkında karar vermek,
2. Defterlerin, hesap ve kayıtların doğru olarak tutulmasını sağlamak, en az üç ayda bir mizanları görüşerek karara bağlamak,
3. Bu anasözleşmenin 2 nci maddesindeki amaç ve çalışma konularının gerçekleşmesini sağlamak,
4. Genel kurul tarafından alınan kararları yerine getirmek,
5. Ortaklardan alınacak hizmet karşılıklarının esaslarını ve miktarlarını belirlemek,
6. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin amacını gerçekleştirmek üzere gereken kadroları oluşturmak, personel atamak, ücretlerini saptamak,
7. Uzmanlık kurullarından, gelen rapor sonuçlarını ve önerileri değerlendirmek ve gerekenleri yapmak, yaptırmak,
8. Yönetmelikler hazırlamak ve uygulamak,
9. Genel Kurula sunulacak önerileri, raporları, bilançoyu, yıllık gelir-gider farkı hesabını ve bütçeyi hazırlamak,
10. Olağan ve Olağanüstü Genel kurulların gündemlerini saptamak ve toplantıya çağırma.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU VE HUZUR HAKLARI

MADDE 23:

Yönetim Kurulu, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin yönetimi için gereken titizliği gösterir ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin gelişmesi yolunda çaba harcar. Yönetim Kurulu, kendi tutanakları ile Genel Kurul tutanaklarının, gerekli defterlerin ve ortak listelerinin düzenli hazırlanıp, saklanması ve yıllık bilançonun kanun hükümlerine göre hazırlanıp, incelenmek üzere denetçilere verilmesinden sorumludur. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Türkiye Milli Kooperatifler Birliği çalışanları, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Suç oluşturan eylem ve işlemlerinden ve özellikle Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin para ve malları, bilanço, tutanak, rapor ve başka defter ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı "Devlet Memurları" gibi ceza görürler. Yönetim Kurulu üyelerine Genel Kurulca saptanacak miktarda aylık ücret veya toplantı başına huzur hakkı verilebilir.

DIŞARIYA KARŞI TEMSİL

MADDE 24:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ni dışarıya karşı Yönetim Kurulu temsil eder. Yönetim Kurulu, temsil yetkisini kısmen ya da tamamen Genel Başkan'a onun bulunmadığı durumlarda ise bir Genel Başkan Vekili'ne devredebilir. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği adına düzenlenecek belgelerin geçerli olabilmesi ya da Birliği bağlayabilmesi için; Türkiye Milli Kooperatifler Birliği ünvanı altında Genel Başkan ya da Yardımcılarından biri ile birlikte bir yönetim kurulu üyesi ya da Genel Müdür ya da imza yetkisi verilmiş bir birlik çalışanına ait en az iki imza gereklidir. Yönetim Kurulu, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği adına imza yetkisi verilen kişileri bir kararla belirler; bu kararın noterlikçe onaylanmış örneği ile imza örnekleri tescil için Ticaret Sicili Memurluğuna verilir.

DENETÇİLER

MADDE 25:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin işlem ve hesaplarını genel kurul adına sürekli olarak denetlemek üzere ortakların temsilcileri arasından veya dışarıdan en fazla üç asil ve asiller kadar da yedek olmak üzere, genel kurulca belirlenecek sayıda ve süre için seçilirler. Denetçilerin tamamı da dışarıdan olabilir. Yönetim kurulu üyelerinin kendilerinin yada usul furuundan birisinin eşi yada üçüncü derece dahil, kan ve sıhri hısımları denetçiliğe seçilemezler. Seçilmişlerse derhal çekilmek zorundadırlar. Denetçilerden birinin çekilmesi veya engelden dolayı görevinin sona ermesi halinde, diğer denetçiler genel kurulun ilk toplantısına kadar görev yapmak üzere yedek denetçiye göreve çağırırlar. Denetçiler kendi aralarında bir başkan seçebilirler.

DENETÇİLERİN ÇALIŞMA DÜZENİ VE DENETÇİLERE VERİLECEK ÜCRET

MADDE 26:

Denetçiler aşağıda belirlenen konularda çalışırlar:

- a) **İnceleme Yükümlülüğü:** Denetçiler, Yönetim Kurulu işlemlerinin Kanun, Anasözleşme ve Genel Kurul kararlarına uygun olup olmadığını, işletme hesabı ile bilançonun defterlere uygun bulunup bulunmadığını, defterlerin düzenli bir şekilde tutulup tutulmadığını ve işletmenin sonuçları ile uyulması gerekli hükümlere göre işlem yapıp yapılmadığını incelemekle yükümlüdürler.
- b) **Rapor Düzenlemesi:** Denetçiler her yıl denetleme sonuçlarını ve önerilerini yazılı bir raporla Genel Kurula sunmakla yükümlüdürler. Ayrıca, yıl içinde en az üç ayda bir Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin işlem ve hesaplarını denetleyerek, görülen noksanlıkları ve düzensizlikleri yazılı olarak Yönetim Kuruluna bildirirler. Denetçiler, görevleri çerçevesinde, işlerin yürütülmesinde gördükleri eksiklikleri, kanunlara ve Anasözleşmeye aykırı hareketleri, bundan sorumlu olanların bağlı bulundukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda Genel Kurula haber vermekle yükümlüdürler. Denetçiler, yönetim ve Genel Kurul toplantılarına katılırlar. Ancak, Yönetim Kurullarında oy kullanmazlar. Denetçilere gördükleri iş için Genel Kurulca belli edilecek miktarda aylık veya toplantı başına ücret verilebilir.

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ PERSONELİ

MADDE 27:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin işlerini yürütmek üzere, yeterli sayıda personel Yönetim Kurulunca atanır. Personelin, görev ve yetkileri ile özlük hakları ve ünvanları, Yönetim Kurulunca saptanır. İşe son verme de Yönetim Kurulu kararıyla olur.

BÖLÜM : VI

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ'NİN HESAPLARI, İŞ YILI KESİMİ

MADDE 28:

Hesap dönemi Ocak ayının birinci günü başlar ve Aralık ayının son gününde biter. Yönetim Kurulu her yıl 31 Aralık günü itibariyle envanter yapar, bilanço ve gelir-gider farkı hesaplarını hazırlayıp Genel Kurul toplantısından en az iki ay önce denetçilere verir. Denetçiler bunları en çok on gün içinde inceleyerek raporlar ile birlikte Yönetim Kuruluna iade ederler. Bilanço ve gelir-gider hesapları Genel Kurul toplantısından en az on beş gün önce gündemle birlikte ortaklara ve temsilcilere yönetim kurulunca gönderilir. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin merkezinde temsilcilerin incelemesine sunulur ve isteyenlere bir örneği verilir.

GELİR-GİDER FARKLARI VE DAĞITIMI

MADDE 29:

Bir yıllık faaliyet sonunda bilanço ve gelir-gider farkı olumlu ise bu gelir-gider farkının;

- a) % 20 si yedek akçeye, % 5 i fevkalade yedek akçeye,
- b) %50 si Yatırım ve Geliştirme Fonu'na,
- c) % 14 ü Sosyal Yardım Fonu'na,
- d) % 11 i Eğitim Fonu'na ayrılır.

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği, sermaye üzerinden kazanç dağıtamaz, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçilere gelir-gider farkından pay veremez, yedek akçelerini ortaklara dağıtamaz ve yalnız ortaklarla iş görebilir. Yıllık gelir-gider farkının olumsuz olması halinde bu fark yedek akçelerden, bu mümkün olmadığı takdirde ek ödemelerle karşılanır.

YATIRIM VE GELİŞTİRME FONU

MADDE 30:

Bu fon Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin amaçlarının gerçekleştirilmesi için yapılacak yatırımlarda kullanılır.

Fonun Gelirleri:

- a) Olumlu gelir-gider farkından ayrılacak %50 lerden,
- b) Ortak Birliklerin yatırımlara katılma paylarından,
- c) Kamu Kurumları ve diğer kuruluşlarca yapılacak yardım ve öteki bağışlardan meydana gelir.

SOSYAL YARDIM FONU

MADDE 31:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin ve ortaklarının personeli ve temsilcileri için yardım kuruluşları oluşturmak ve bunları işletmek amacı ile bir Sosyal Yardım Fonu tesis olunur. Bu fon olumlu gelir-gider farkından ayrılacak %14 lerden meydana gelir. Fonun yönetimi ile ilgili kurallar Yönetim Kurulunca hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

EĞİTİM FONU

MADDE 32:

Bu fon eğitim işlerinde kullanılır ve olumlu gelir-gider farkıyla eğitim çalışmaları gelirlerinden oluşur. Fonun yönetimi ile ilgili kurallar Yönetim Kurulunca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ'NİN ORTAKLARINI DENETLEMESİ

MADDE 33:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği, ortaklarının işlem ve hesaplarını sürekli olarak denetler. Ortakların çalışmaları, işlem ve hesapları ayrıca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından da denetlenir. Bakanlık, teftiş ve denetleme işleri için Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'ni de görevlendirebilir. Birlikler denetleme sonucunda verilecek talimata uymak zorundadır.

BÖLÜM :VII

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ'NİN DAĞILMASI

MADDE 34:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği aşağıdaki hallerde dağılır;

- a) Ortak sayısının yediden aşağı düşmesi halinde,
- b) Genel Kurul kararıyla,
- c) İflasın açılmasıyla,
- d) Kanunların öngördüğü diğer hallerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın mahkemeden alacağı karar üzerine düşer.

TASFİYE KURULU

MADDE 35:

Tasfiye Kurulu Genel Kurul tarafından seçilerek en az iki kişiden oluşur. Genel Kurul bu amaçla Yönetim Kurulunu da görevlendirebilir. Genel Kurulca tasfiye kurulu için bir seçim veya görevlendirme yapılmadığı takdirde tasfiye işlerini Yönetim Kurulu yürütür. Bunlar Genel Kurulca her zaman azil edilebilir veya yerlerine yenileri tayin olunabilir. Tasfiye Kurulunun yukarıdaki fıkra göre oluşturulmasına imkan bulunmaması halinde, ortaklardan birinin başvurusu üzerine mahkemece tasfiye memurları atanabileceği gibi, ortağın istemi üzerine, yerlerine yenilerinin atanmasına da karar verilebilir. 1163 sayılı kanun değişik 56.maddesinin 1'nci fıkrasının 3'ncü bendi ile 62'nci maddesi hükümleri tasfiye kurulu üyeleri hakkında da uygulanır. Tasfiye Kurulu üyelerine, tayin eden merci tarafından tesbit edilecek miktarda ücret ödenir. Yönetim Kurulu tasfiye memurlarını Ticaret Siciline tescil ve ilan ettirir.

TASFİYE KURULUNUN GÖREVLERİVE TASFİYENİN YÜRÜTÜLMESİ

MADDE 36:

Tasfiye Kurulu, tasfiye işlerinin biran önce bitirilmesi için çalışmakla yükümlü olup tasfiye işlemlerine ilişkin görevlerini aşağıdaki şeklide yürütür.

- 1) Dağılma, tasfiye kurulunca Ticaret Siciline tescil ettirilir ve Ticaret Sicili Gazetesi ile mahalli bir gazetede birer hafta ara ile üç defa yaptırılacak ilanla alacaklılar tasfiyeden haberdar edilerek bir yıl içinde alacaklarını beyana davet eder.
- 2) Tasfiye süresince Türkiye Milli Kooperatifler Birliği ünvanı "Tasfiye Halinde" ibaresi ilave edilerek kullanılır.
- 3) Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Kurulu aksine karar vermiş olmadıkça, tasfiye memurları menkul malları pazarlık veya açık arttırma usulüyle satabilir. Gayrimenkullerin satılma şekli genel kurul kararıyla belirlenir.
- 4) Tasfiye Memurları göreve başladıkları zaman, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin, dağılma kararının verildiği tarihteki durumunu inceleyerek, varlıklarını, alacaklarını, borçlarını gösterir bir envanter defteri ile açılış bilançosu hazırlar, ayrıca Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin mevcut ortakları ile bunların alacak ve borç durumlarını gösterir bir cetvel düzenlenir.
- 5) Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin eskiden başlamış olupta henüz bitirilmemiş işlerinden tamamlanması mümkün olanlar tamamlanır, taahhütler yerine getirilir, alacaklar ve gerektiğinde ödenmemiş sermayeler tahsis edilir.
- 6) Borçların mevcutlardan fazla olması halinde, tasfiye memurları, durumu mahkemeye bildirir.
- 7) Tasfiye sırasında, tasfiye kurulu kararlarının yer alacağı bir tasfiye defteri tutulur. Tasfiyenin yönetim kurulunca yürütülmesi halinde Yönetim Kurulu karar defteri tasfiye defteri olarak kullanılır.
- 8) Tasfiyenin uzun sürmesi halinde her yıl son için ara bilançolar ve tasfiye sonunda kesin bilanço hazırlanır ve Genel Kurul'a sunulur.
- 9) Gayrimenkul satışının görüleceği toplantılar hariç olmak üzere, tasfiye süresince yapılacak genel kurul toplantılarında toplantı nisabı aranmaz.

- 10) Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nden alacaklı oldukları bilinenlerin alacak tutarları ile muaccel olmayan ve tartışmalı olan borçlara karşılık düşen meblağ notere tevdiğ olunur.
- 11) Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin borçlarının ve pay bedellerinin ödenmesinden sonra kalan miktar, dağılma anında kayıtlı ortaklar veya hukuki halefleri arasında, ödenmiş sermayeleri ile orantılı olarak dağıtılır.
- 12) Tasfiyenin sona ermesi üzerine Türkiye Milli Kooperatifler Birliği ünvanının sicilden silinmesi, tasfiye memurlarınca, Ticaret Sicili Memurluğundan talep alınır.

BÖLÜM : VIII

SİYASAL FAALİYET YASAĞI

MADDE 37:

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği toplantılarında ve tesislerinde siyasal faaliyet gösterilemez. Türkiye Milli Kooperatifler Birliği, Siyasal partilerden ya da onlara bağlı kuruluşlardan herhangi bir maddi yardım kabul edemez. Bu kurallara aykırı davranan sorumlular, 1163 sayılı kanuna 3476 sayılı kanunla eklenen ek madde 2'nin 4.bendi uyarınca cezalandırılır.

KOOPERATİFLER VE TİCARET KANUNLARININ UYGULANMASI

MADDE 38:

Bu Anasözleşmede açıklık olmayan hallerde, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümleriyle Türk Ticaret Kanununun Anonim Şirketlere ilişkin hükümleri uygulanır.

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ'NİN KURUCULARI

MADDE 39:

Kurucu Kooperatifler Merkez Birlikleri ile Kooperatif Birliklerinin adları, merkezleri, temsile yetkili kişilerin ad ve soyadları, yüklenilen ortaklık payı, ödenen miktarlar ve temsilcilerin imzaları aşağıdadır.

İLK YÖNETİM KURULU

MADDE 40:

İlk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere aşağıda adları yazılı kurucu ortak temsilcileri yönetim kurulu üyeliklerine seçilmişlerdir.

Kasım ÖNADIM
Murat KARAYALÇIN
Ömer Lütfi ÖZTÜRK
Remzi ÇAKAR
O.Atilla UZGÖREN
Nurettin ALMASULU
Enver KILÇ
A.Bülent SEVİNÇ
Güngör KANDEMİR

İLK DENETÇİLER

MADDE 41:

İlk Genel Kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere aşağıda adları yazılı kişiler denetçi olarak seçilmişlerdir.

Salih BOZBEY
Oğuz SOYDAN
Azmi KERMAN
Abdullah SELÇUK
Kemal ŞENGÖZ
Mehmet ALSANCAK
Cemal ÖZSOY

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü

Sayı : 11.02.1.6-6418
Konu:

ANKARA
30/12/1991

KASIM ÖNADIM
T.ESNAF VE SANATKARLAR KEFALET
KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİ MERKEZ
BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI
IŞIKLAR CAD. NO:14/3
ANAFARTALAR – ANKARA

İLGİ : 21.12.1990 tarihli ve 90/001 sayılı yazınız.

Kuruluşuna teşebbüs edilen Sınırlı Sorumlu Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin Bakanlığımızca kuruluşuna izin verilmiş olup, onaylı 4 adet anasözleşme ilişikte gönderilmiştir.

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin tüzel kişiliğini kazanmasını ve kuruluş sermayesinin geri alınmasını sağlamak için;

1. 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 3'ncü maddesi gereğince merkezinin bulunduğu yerdeki Ticaret Sicili memurluğuna tescil ettirilmesi,
2. Yine aynı maddede belirtilen hususların Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilerek ilanının çıktığı Gazetenin, birer nüshasının bir ay içerisinde Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.
3. Ayrıca 20.12.1989 tarih ve 20378 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1989/5 sayılı Bakanlığımız tebliğine göre, bir adet tescilli anasözleşme, kuruluş ilanının yayımlandığı T.Ticaret Sicili Gazetesi ve Banka bloke makbuzu ile birlikte Bakanlığımız adına bloke işleminin yapıldığı banka şubesine müracaatınız halinde bloke çözüm işlemi ilgili banka şubesince sonuçlandırılacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Eki: 4 adet anasözleşme